

Nr 1

Utlåtande i anledning av motion om åtgärder mot ocker vid försträckning.

I en till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion, II: 46, av herrar *Börjesson* i Falköping och *Eriksson* i Bäckmora hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt och allsidig utredning av den s. k. grå kreditmarknaden i syfte att genom effektiva åtgärder mot ocker vid försträckning åstadkomma en sanering på området samt att för riksdagen framläggas de förslag som utredningen föranleder.

Motionärerna erinrar om att tidigare förslag om utredning angående åtgärder mot ocker trots tillstyrkanden av ett flertal remissinstanser avslagits av riksdagen med motivering att en utredning inte skulle leda till effektiva åtgärder.

I motionerna framföres vidare synpunkter rörande den ökande omfattningen av ockerverksamheten och rörande svårigheterna att uppvisa ockerbrott. Vidare anför motionärerna att ett ekonomiskt nödläge orsakat av sjukdom eller andra svårigheter i regel är anledningen till att låntagare godtar ockerräntor samt att många tragedier i form av splittrade hem och alkoholism har följt med ocker.

Eftersom ingenting tyder på att straffbestämmelserna för ocker skulle ha någon förebyggande effekt, anser motionärerna att kraftåtgärder krävs för att sanera den s. k. grå kreditmarknaden samt vidare att en utredning bör tillsättas.

Motionärerna anger inte riktlinjer för en sådan utredning men nämner att det behövs viss kontroll över all yrkesmässig utlåning, till vilken utlåning via annonser i tidningarna bör räknas, och vidare att skärpta straff kan vara lämpliga.

Slutligen anser motionärerna att de svårigheter för en noggrann granskning av ockerverksamheten som tidigare åberopats inte kan utgöra något hinder för att tillsätta en utredning utan att en sådan nu torde vara i än högre grad motiverad.

Utskottet

Den i motionen upptagna frågan om utredning angående åtgärder mot ockerverksamheten har behandlats av utskottet med anledning av vid 1962, 1963 och 1967 års riksdagar väckta motioner (utlåtandena nr 40/1962, nr 5/1963 och nr 5/1967). Utskottet upptog i sitt utlåtande nr 40/1962, vilket avgavs efter en ganska omfattande remissbehandling, bl. a. vissa förslag till åtgärder, vilka delvis återfinns i den nu föreliggande motionen. Utskottet *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 11 saml. Nr 1*

fann således att ett system med tillståndstvång, kontroll och uppgiftsskyldighet m. m. inte torde bli ett verkningsfullt medel i kampen emot ocker men att det för såväl de lojala långivarna som för berörda myndigheter skulle medföra administrativt krångel. Icke heller fann sig utskottet kunna biträda förslag om en omprövning av de straffrättsliga bestämmelserna om ocker, vilka nyligen hade prövats i samband med förslaget till brottsbalk. Där-
emot fann utskottet sannolikt att bättre resurser för polis och åklagare skulle kunna få effekt när det gäller att förebygga sådana brott och att bemästra de vid denna brottstyp särskilt påtagliga svårigheterna att frambringa tillräcklig bevisning. Av yttrandena framgick att myndigheterna uppmärksammat spörsmålet, och utskottet ansåg sig kunna förutsätta att en förstärkning av polisens och åklagarmaktens resurser komme att fullföljas, varför någon särskild utredning i ämnet icke syntes påkallad.

Utskottet föreslog att motionen icke skulle föranleda någon åtgärd. Riksdagen godkände förslaget.

Vid behandlingen av 1963 och 1967 års motioner fann utskottet ej skäl för ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida, varför motionerna avstyrktes. Vid riksdagens ställningstagande 1967 erinrades om den skärpning av straffet för grovt ocker som införts i brottsbalken och trätt i kraft den 1 januari 1965.

Då ingenting inträffat sedan 1967 som ger riksdagen anledning att ändra sin mening får utskottet hemställa,

att motion II:46 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 februari 1967

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller (s), Oscar Carlsson (s), Hedlund (s)*, Eric Gustaf Peterson (fp)*, fru Hultell (h), herr Kilsmo (fp), fru Landberg (s)*, fru Diesen (h), herrar Nyquist (s)*, Ove Karlsson (s) och fru Nilsson (cp);

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), fru Jäderberg (s), herrar Svensson i Kungälv (s), Dickson (h)*, Haglund (s), Wikner (s), Nordgren (h), Johansson i Växjö (cp)*, From (fp)* och fru Fränkel (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.